

підходи через прозорість, відкриту рефлексію та колективну відповідальність. Цифрові симуляції, менторські платформи (наприклад, MentorcliQ, Edmodo), а також інтерактивні курси (Coursera, FutureLearn) формують здатність до стратегічного мислення, критичної оцінки й етичного управління. Zoom, Padlet, Miro дозволяють реалізовувати глобальні освітні проекти, сприяючи формуванню цифрової культури співтворчості та міжкултурної взаємодії [1, 4].

**Висновки та перспективи подальших розвідок напрямку.** Таким чином, цифрові інструменти виступають не лише технологічною підтримкою, а й каталізаторами трансформаційного лідерства, дозволяючи педагогам ініціювати, координувати та реалізовувати освітні зміни в складному та динамічному цифровому середовищі.

Цифрові інструменти стали стратегічними чинниками підтримки освітніх ініціатив і реалізації лідерських стратегій, забезпечуючи динамічне, аналітичне та інклюзивне середовище для професійного розвитку педагогів. Їх ефективне застосування дозволяє не лише трансформувати навчальний процес, а й формувати нову культуру освітнього лідерства, засновану на етичній взаємодії, стратегічному мисленні та глобальній співпраці. Таким чином, цифрові рішення є не просто інструментами, а простором для педагогічного впливу і самоактуалізації в умовах цифрової епохи.

#### СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Lazarenko N., Vizniuk I. Monitorynh zabezpechennia yakosti profesiinoi osvity pedahohiv v konteksti yevrointehratsii. *Comparative Professional Pedagogy*. 2023. №13(1). P. 11-19.
2. Vizniuk I. M., Dolynna A. S., Dolynnyi S. S., Palamarchuk O. M. Formuvannia informatsiinoi kompetentnosti v osvitho-profesiinii sferi diialnosti aspirantiv. *Orhanizatsiina psykholohiia. ekonomichna psykholohiia*. 2023. №1(28). P. 76-84.
3. Кадемія М. Ю. Професійно-технічна освіта в інформаційному суспільстві: монографія. Вінниця : Нілан-ЛТД, 2016. С. 124-145.
4. Ничкало Н., Гуревич Р., Кадемія М., Кобися А., Кобися В., Гордійчук Г. Формування фахової компетентності майбутніх педагогів професійного

навчання в умовах дуальної системи освіти засобами комп'ютерно орієнтованих технологій. *Інформаційні технології та засоби навчання*. 2021. №85(5). С. 189-207.

#### REFERENCES

1. Kademiiia, M. Yu. (2016). Profesiino-tekhnichna osvita v informatsiinomu suspilstvi: monohrafiia [Vocational and technical education in the information society]. Vinnytsia : Nilan-LTD. 124-145. [in Ukrainian]
2. Lazarenko, N., Vizniuk, I. (2023). Monitorynh zabezpechennia yakosti profesiinoi osvity pedahohiv v konteksti yevrointehratsii [Monitoring the safety of teachers in the context of European integration]. *Comparative Professional Pedagogy*. 13(1). 11-19. [in Ukrainian]
3. Nychkalo, N., Hurevych, R., Kademiiia, M., Kobysia, A., Kobysia, V., Hordiichuk, H. (2021). Formuvannia fakhovoi kompetentnosti maibutnikh pedahohiv profesiinoho navchannia v umovakh dualnoi systemy osvity zasobamy kompiuterno oriietovanykh tekhnolohii [Formation of professional competence of future teachers of vocational training in the conditions of a dual education system using computer-oriented technologies]. *Informatsiini tekhnolohii ta zasoby navchannia*. 85(5). 189-207. [in Ukrainian]
4. Vizniuk, I. M., Dolynna, A. S., Dolynnyi, S. S., Palamarchuk, O. M. (2023). Formuvannia informatsiinoi kompetentnosti v osvitho-profesiinii sferi diialnosti aspirantiv [Formuvannia informatsiinoi kompetentnosti v osvitho-profesiinii sferi diialnosti aspirantiv]. *Orhanizatsiina psykholohiia. ekonomichna psykholohiia*. 1(28). 76-84. [in Ukrainian]

#### ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

**ПОЛІЩУК Вадим** – аспірант кафедри педагогіки і освітнього менеджменту Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.

**Наукові інтереси:** формування лідерської компетентності майбутніх педагогів.

#### INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

**POLISHCHUK Vadym** – Postgraduate student of the Department of Pedagogy and Educational Management Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University.

**Scientific interests:** formation of leadership competence of future teachers.

Стаття надійшла до редакції 19.05.2025 р.

Стаття прийнята до друку 25.05.2025 р.

УДК 378.177.22:614.84

DOI: 10.36550/2415-7988-2025-1-219-503-507

**МИРОНІУК Віталій** –

здобувач кафедри педагогіки та спеціальної освіти Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка  
ORCID: <https://orcid.org/0009-0004-4862-7424>  
e-mail: [vmyroniuk@cuspu.edu.ua](mailto:vmyroniuk@cuspu.edu.ua)

## ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ УПРАВЛІНСЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ДСНС

У статті розкрито особливості формування управлінської компетентності майбутніх фахівців ДСНС у процесі їх професійної підготовки у ЗВО.

Управлінська компетентність у сфері діяльності ДСНС розглядається як інтегрована якість особистості, що поєднує професійні знання, практичні навички, уміння приймати рішення, лідерські здібності, психологічну стійкість та етичну

відповідальність. На відміну від загального менеджменту, управління у сфері цивільного захисту передбачає роботу в умовах високого ризику, обмеженого часу та непередбачуваності розвитку подій.

Виокремлено особливості формування управлінської компетентності майбутніх фахівців ДСНС у процесі їх професійної підготовки у ЗВО: на підвищення рівня управлінської компетентності визначальний вплив мають рівень і спрямованість розвитку мотивації майбутніх керівників підрозділів ДСНС. Результати дослідження свідчать про те, що «високого» рівня організаційно-управлінської компетентності досягають лише ті фахівці, які мають стійкі соціальні та професійні мотиви. Такі як переконаність у необхідності поліпшити якість організаційно-управлінської діяльності, прагнення принести своєю діяльністю найбільшу користь, завоювати авторитет тощо. У здобувачів із «середнім» рівнем – домінуюче значення відіграють мотиви соціальної ідентифікації. Для студентів із «низьким» рівнем – характерні такі мотиви, як бажання уникнути неприємностей по службі, критики з боку викладачів та ін. Курсанти, у яких широкі соціальні мотиви тісно переплітаються з мотивами соціальної ідентифікації, більш стійкі до впливу несприятливих чинників; зміст і спрямованість управлінської діяльності залежить від професійної підготовленості випускників. У ході наукового пошуку встановлено, що процес професійної майстерності, як правило, розпочинається з пошуку методичних прийомів, що забезпечують успішне управління підрозділами ДСНС, а потім охоплює організаційні та змістовні аспекти управління та поширюється на вирішення виховних завдань; підвищення рівня управлінської компетентності багато в чому залежить від наявності навичок управлінської діяльності. Встановлено, що курсанти, які пройшли стажування і володіють початковими навичками, більш ефективно здійснюють управління підрозділами ДСНС після закінчення ЗВО, вносять більш істотні і значущі пропозиції в оновлення методів керівництва ними; формування управлінської компетентності багато в чому залежить від спрямованості діяльності майбутніх фахівців ДСНС на самоосвіту та самовиховання.

**Ключові слова:** компетентність, управлінська компетентність, майбутні фахівці ДСНС, заклад вищої освіти, особливості формування управлінської компетентності.

**MYRONIUK Vitalii –**

graduate student of the Department of Educational Sciences  
of Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State University  
ORCID: <https://orcid.org/0009-0004-4862-7424>  
e-mail: [vmyroniuk@cuspu.edu.ua](mailto:vmyroniuk@cuspu.edu.ua)

## FEATURES FORMATION OF MANAGERIAL COMPETENCE IN FUTURE STATE EMERGENCY SERVICE PROFESSIONALS

*The article reveals the features of the formation of managerial competence of future specialists of the SES in the process of their professional training in higher education institutions.*

*Managerial competence in the field of activity of the SES is considered as an integrated quality of a person, combining professional knowledge, practical skills, decision-making skills, leadership abilities, psychological resilience and ethical responsibility. Unlike general management, civil protection management involves working in conditions of high risk, limited time, and unpredictability.*

*The peculiarities of the formation of managerial competence of future specialists of the SES in the process of their professional training in higher education institutions are highlighted: the level and direction of motivation development of future heads of departments of the SES have a decisive influence on increasing the level of managerial competence.*

*The results of the study indicate that a "high" level of organizational and managerial competence is achieved only by those specialists who have stable social and professional motives. Such as the conviction in the need to improve the quality of organizational and managerial activities, the desire to bring the greatest benefit with their activities, to gain authority, etc.*

*For applicants with an "average" level, the dominant motives are social identification. For students with a "low" level, such motives as the desire to avoid troubles at work, criticism from teachers, etc. are characteristic. Cadets in whom broad social motives are closely intertwined with motives of social identification, more resistant to the influence of adverse factors; the content and direction of management activities depends on the professional preparedness of graduates. In the course of scientific research, it was established that the process of professional mastery, as a rule, begins with the search for methodological techniques that ensure successful management of the SES, and then covers organizational and substantive aspects of management and extends to solving educational tasks; increasing the level of managerial competence largely depends on the availability of managerial skills.*

*It has been established that cadets who have undergone internships and possess initial skills more effectively manage the units of the SES after graduating from higher education institutions, make more substantial and meaningful proposals for updating the methods of managing them; the formation of managerial competence largely depends on the direction of activity future specialists of the SES for self-education and self-cultivation.*

**Keywords:** competence, managerial competence, future specialists SES, higher education institution, features formation of managerial competence.

**Постановка та обґрунтування актуальності проблеми.** Формування управлінської компетентності майбутніх фахівців Міністерства надзвичайних ситуацій (ДСНС) є одним із ключових завдань професійної підготовки у закладах вищої освіти. У сучасних умовах зростає роль керівників, здатних приймати оперативні та обґрунтовані рішення в екстремальних ситуаціях, координувати роботу підрозділів, забезпечувати ефективну комунікацію та взаємодію між різними службами. Це зумовлює необхідність комплексного підходу до формування управлінських компетентностей у здобувачів, що готуються до служби в ДСНС.

Відповідно до Стратегії національної безпеки України, розвиток ДСНС має забезпечити підвищення її спроможності щодо ефективно го

управління єдиною державною системою цивільного захисту населення, оснащення підрозділів сучасними видами техніки, засобами і спорядженням, оптимізацію розміщення її структур, впровадження системи екстреної допомоги, підготовки та просвіти громадян щодо норм і правил поведінки в надзвичайних ситуаціях [6].

**Аналіз останніх досліджень і публікацій.** Різні аспекти проблеми професійної підготовки майбутніх фахівців для ДСНС України містяться в наукових доробках вітчизняних науковців О. Бикової, М. Варія, О. Євсюкова, М. Козяра, М. Ковалю, О. Парубка, О. Тімченка, Т. Ткаченка та інших.

Формування управлінської компетентності в майбутніх офіцерів пожежної безпеки у процесі

професійної підготовки дослідив В. Король. Окремі аспекти управлінської діяльності фахівців оперативно-рятувальної служби цивільного захисту в контексті професійної адаптації вивчали А. Балицька та В. Покалюк. Питання управлінської компетентності фахівців у галузі безпеки людини вивчали такі науковці та практики: В. Безсонов, О. Болотин, В. Брагін, В. Гречка, Т. Данилова, Т. Ілюшина, І. Лаухіна, Е. Лук'янчиков, Ю. Панков, Р. Ратушний, М. Северін та ін.

На думку більшості вчених, у суспільстві зростають вимоги до керівників управлінь ДСНС і підрозділів цивільного захисту як інтелектуальної еліти суспільства, ефективних менеджерів, компетентних у галузі безпеки людини [4, с. 75].

Однак, незважаючи на наявність ґрунтовних досліджень з окресленої проблематики, питання формування управлінської компетентності фахівців ДСНС у процесі їх професійної підготовки залишається недостатньо вивченим і потребує подальшого теоретичного та практичного опрацювання.

**Мета статті** – розкрити особливості формування управлінської компетентності майбутніх фахівців ДСНС у процесі їх професійної підготовки у ЗВО.

**Виклад основного матеріалу дослідження.** Як зауважують науковці та практики, для успішної діяльності фахівців у галузі безпеки людини в сучасних умовах недостатньо лише професійних знань, оскільки сьогодення вимагає науково обґрунтованих управлінських дій керівників підрозділів ДСНС, від результативності яких залежить готовність особового складу до виконання завдань, пов'язаних із порятунком людей у надзвичайних ситуаціях. Під час усього періоду навчання у профільних ЗВО вони мають безперервно вдосконалювати свою психолого-педагогічну майстерність, яка визначається професійною підготовкою, моральними, психологічними і педагогічними якостями та рівнем володіння педагогічним інструментарієм [4, с. 74].

Формування управлінської компетентності майбутніх фахівців ДСНС є багатогранним і складним процесом, що вимагає поєднання теоретичної підготовки, практичних навичок і психологічної готовності до дій у надзвичайних ситуаціях. Лише системний підхід, орієнтований на сучасні виклики та технології, здатен забезпечити підготовку висококваліфікованих керівників, здатних ефективно діяти в умовах будь-яких криз.

У наукових джерелах є різні підходи до визначення управлінської компетентності.

На думку Н.Дороніної, управлінська компетентність «є складним особистісно-професійним утворенням, яке інтегрує в собі професійні, особистісні знання, практичні уміння, навички, професійно-особистісні цінності та якості, забезпечуючи кваліфіковане здійснення управлінської діяльності та свідомий вибір моделей поведінки» [1].

Досліджуючи розвиток управлінської компетентності здобувачів вищої освіти О. Олексієнко та А. Розказов розглядає управлінську компе-

тентність «як складову професійної компетентності, систему внутрішніх ресурсів, необхідних для організації ективного досягнення поставлених особистісних цілей та цілей організації відповідно до мети професійної діяльності» [3].

Як стверджує Ю.Тарасюк: «Управлінська компетентність є основою здатності й готовності до вирішення складних управлінських завдань на будь-якому етапі кар'єри офіцера» [7, с. 74].

Ми розглядаємо управлінську компетентність як складову професійної компетентності фахівців ДСНС. Професійна компетентність фахівців ДСНС є результатом їхньої професійної підготовки та провідною умовою її ефективності. Управлінська компетентність у сфері діяльності ДСНС розглядається як інтегрована якість особистості, що поєднує професійні знання, практичні навички, уміння приймати рішення, лідерські здібності, психологічну стійкість та етичну відповідальність. На відміну від загального менеджменту, управління у сфері цивільного захисту передбачає роботу в умовах високого ризику, обмеженого часу та непередбачуваності розвитку подій.

В. Король до основних завдань формування управлінської компетентності майбутніх фахівців ДСНС відносить: формування позитивного емоційно-ціннісного ставлення до майбутньої управлінської діяльності та її норм, правил і цінностей; формування мотиваційної, когнітивної та праксиологічної сфер майбутньої управлінської діяльності як основи управлінської культури; формування професійно важливих управлінських якостей та культури спільної діяльності, здатностей роботи в команді; набуття первинного досвіду управлінської діяльності на тих посадах, на які еwentуально може бути призначений випускник після закінчення ЗВО ДСНС України; формування управлінського мислення, рефлексивно-оціночних здатностей щодо усвідомлення та критичного оцінювання власного рівня управлінської компетентності. Досягнення мети та реалізація завдань безпосередньо залежать від актуалізації мотиваційної сфери педагогів і курсантів, зміст якої складають інтереси, бажання, потреби та мотиви викладання педагогів, а також навчальної та майбутньої професійної діяльності курсантів. Безумовно, мотиваційна сфера курсантів має бути зорієнтована не тільки на актуальні завдання навчальної діяльності, а й на майбутню управлінську діяльність [2, с. 75].

У зв'язку з цим зміст управлінської підготовки має: «відповідати завданням формування управлінської компетентності у майбутніх фахівців ДСНС, зокрема набуттю системності, гнучкості та творчості мислення; сприяти формуванню в них управлінської культури, основу яких складають управлінські знання; сприяти набуттю ними досвіду розв'язання управлінських задач і завдань різного ступеня складності; сприяти вихованню професійно важливих управлінських якостей, позитивного ставлення до майбутньої управлінської діяльності» [2, с. 75].

Ознаками ефективності організаційно-управлінської діяльності є вміння самостійно визначати цілі та завдання діяльності підрозділу,

прогнозувати можливі результати управлінської діяльності, приймати оптимальні рішення та втілювати їх у життя. При цьому важливе значення в організаційно-управлінській діяльності відводилося мобілізації на виконання прийнятих рішень. Для цього у курсантів необхідно виробляти здатність встановлювати правильні взаємини, адекватно оцінювати досягнуті результати, коригувати і перебудовувати власну діяльність.

Для успішного виконання управлінської діяльності майбутні фахівці ДСНС повинні володіти комплексом необхідних особистісних якостей. Важливими якостями є організаційно-управлінська компетентність, а також здатність передбачати можливі результати своїх дій. Сюди ж можна віднести рішучість і сміливість, в яких проявляється здатність приймати адекватні ситуації рішення. Для виконання організаційно-управлінських функцій необхідна відповідальність як прояв високого рівня самоконтролю над власними діями [5].

Вдосконалення системи професійної підготовки фахівців у галузі безпеки людини потребує, передусім, впровадження в освітній процес профільних ЗВО організаційно-управлінських заходів, серед яких дослідники відзначають:

- заходи з підвищення соціально-психологічної мотивації щодо забезпечення ефективної педагогічної взаємодії всіх учасників освітнього процесу;
- систематичний моніторинг його перебігу та ефективності;
- відображення цілей професійної підготовки фахівців у галузі безпеки людини в її завданнях, формах звітності, кількісних і якісних висвітлення її результатів;
- постійний пошук інноваційних технологій, що сприяють поглибленню суб'єкт-суб'єктної педагогічної взаємодії з метою підвищення ефективності професійної підготовки;
- регулярне уточнення вимог до якості професійної підготовки фахівців у галузі безпеки людини з урахуванням регіональних особливостей;
- усебічне забезпечення належного рівня професійної підготовленості науково-педагогічних працівників ЗВО [4, с. 75].

Виокремлено особливості формування управлінської компетентності майбутніх фахівців ДСНС у процесі їх професійної підготовки у ЗВО:

По-перше, на підвищення рівня управлінської компетентності визначальний вплив мають рівень і спрямованість розвитку мотивації майбутніх керівників підрозділів ДСНС. Отримані в ході досліджень результати свідчать про те, що «високого» рівня організаційно-управлінської компетентності досягають лише ті з них, у яких склалися стійкі соціальні та професійні мотиви. Такі як переконаність у необхідності поліпшити якість організаційно-управлінської діяльності, прагнення принести своєю діяльністю найбільшу користь, завоювати авторитет тощо У курсантів із «середнім» рівнем – домінуюче значення відіграють мотиви соціальної ідентифікації. Для курсантів з «низьким» рівнем – характерні такі мотиви, як бажання уникнути неприємностей по

службі, критики з боку викладачів та ін. Курсанти, у яких широкі соціальні мотиви тісно переплітаються з мотивами соціальної ідентифікації, більш стійкі до впливу несприятливих чинників.

По-друге, зміст і спрямованість управлінської діяльності залежить від професійної підготовленості випускників. У ході наукового пошуку встановлено, що процес професійної майстерності розпочинається, як правило, з пошуку методичних прийомів, що забезпечують успішне управління підрозділами ДСНС, а потім охоплює організаційні та змістовні аспекти управління та поширюється на вирішення виховних завдань.

По-третє, підвищення рівня управлінської компетентності багато в чому залежить від наявності навичок управлінської діяльності. Практика показує, що курсанти, які пройшли стажування і володіють початковими навичками, більш ефективно здійснюють управління підрозділами ДСНС після випуску з ЗВО, вносять більш істотні і значущі пропозиції в оновлення методів керівництва ними.

По-четверте, формування управлінської компетентності багато в чому залежить від спрямованості діяльності майбутніх фахівців ДСНС на самоосвіту та самовиховання.

**Висновки та перспективи подальших розвідок напряму.** Отже, формування управлінської компетентності у курсантів закладів вищої освіти ДСНС є відносно тривалим процесом, що включає в себе кілька періодів і етапів. Динаміка цього процесу залежить від індивідуальних особливостей особистості та рівня організаційно-управлінської підготовленості, розвитку мотивації, організації професійної діяльності після закінчення вузу. У формуванні управлінської компетентності проявляється ряд особливостей, знання та врахування яких дозволяє створити сприятливі можливості для підвищення якості цього процесу. Перспективи подальших досліджень вбачаємо в обґрунтуванні педагогічних умов формування управлінської компетентності майбутніх фахівців ДСНС під час професійної підготовки в закладі вищої освіти.

#### СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Дороніна Н. С. Розвиток управлінської компетентності керівників підприємств: монографія. Харків: ФОП Лібуркіна Л., 2019. 182 с.
2. Король В. М. Формування управлінської компетентності у майбутніх офіцерів пожежної безпеки у процесі професійної підготовки : автореф. дис. ... канд. пед. наук : спец. 13.00.04. К., 2014. 20 с.
3. Олексієнко О., Розсказов А. Розвиток управлінської компетентності здобувачів вищої освіти. *Духовність особистості: методологія, теорія і практика*. 2021. № 1 (100). С. 125-134.
4. Повстин О. Практика підготовки фахівців у галузі безпеки людини до управлінської діяльності у вищих навчальних закладах України. *Науковий часопис НПУ імені Н. П. Драгоманова*. Серія: Педагогічні науки: реалії та перспективи. 2018. Вип. 60. С. 73-78.
5. Покалюк В. М., Балицька А. А. Теоретичні засади адаптації до управлінської діяльності фахівців оперативно-рятувальної служби цивільного захисту

МНС України. Вісник Черкаського університету. Серія : Педагогічні науки. Черкаси, 2008. № 125. С. 115-119.

6. Стратегія національної безпеки України: затверджена Указом Президента України від 26 травня 2015 року № 287/2015. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/287/2015>

7. Тарасюк Ю. Структура управлінської компетентності майбутніх бакалаврів із військового управління. *Вища освіта України*. 2024. № 2. С. 73-79.

#### REFERENCES

1. Doronina, N. S. (2019). Rozvytok upravlins'koyi kompetentnosti kerivnykiv pidpryyemstv [Development of managerial competence of enterprise managers] : monohrafiya. Kharkiv: FOP Liburkina L. 182 s. [in Ukrainian]

2. Korol', V. M. (2014). Formuvannya upravlins'koyi kompetentnosti u maybutnikh ofitseriv pozhezhnnoi bezpeky u protsesi profesiynoi pidhotovky [Formation of managerial competence in future fire safety officers in the process of professional training]: avtoref. dys. na zdobuttya nauk. stupenya kand. ped. nauk : spets. 13.00.04 – Teoriya i metodyka profesiynoi osvity. K. 20 s. [in Ukrainian]

3. Oleksienko, O., Rozskazov, A. (2021). Rozvytok upravlins'koyi kompetentnosti zdobuvachiv vyshchoyi osvity [Development of managerial competence of higher education applicants]. *Dukhovnist' osobystosti: metodolohiya, teoriya i praktyka*. № 1 (100). S. 125-134. [in Ukrainian]

4. Povstyn, O. (2018). Praktyka pidhotovky fakhivtsiv u haluzi bezpeky lyudyny do upravlins'koyi diyal'nosti u vyshchikh navchal'nykh zakladakh Ukrainy. [Practice of training specialists in the field of human security for managerial activities in higher educational institutions of Ukraine]. *Naukovyy chasopys NPU imeni N. P. Drachomanova. Seriya: Pedagogichni nauky: realiyi ta perspektyvy*. Vyp. 60. S. 73-78. [in Ukrainian]

5. Pokalyuk, V. M., Balyts'ka, A. A. (2008). Teoretychni zasady adaptatsiyi do upravlins'koyi diyal'nosti fakhivtsiv operativno-ryatuvnoyi sluzhby tsyvil'noho zakhystu MNS Ukrainy [Theoretical principles of adaptation to the managerial activities of specialists of the operational-rescue service of the civil protection ministry of Ukraine]. *Visnyk Cherkas'koho universytetu, Seriya : Pedagogichni nauky*. Cherkasy. № 125. S. 115-119. [in Ukrainian]

6. Stratehiya natsional'noyi bezpeky Ukrainy [National Security Strategy of Ukraine]: zatverdzhena Ukazom Prezydenta Ukrainy vid 26 travnya 2015 roku № 287/2015. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/287/2015> [in Ukrainian]

7. Tarasyuk, YU. (2024). Struktura upravlins'koyi kompetentnosti maybutnikh bakalavriv iz viys'kovoho upravlinnya [Structure of managerial competence of future bachelors in military management]. *Vyshcha osvita Ukrainy*. №2. S. 73-79. [in Ukrainian]

#### ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

**МИРОНИЮК Віталій** – здобувач кафедри педагогіки та спеціальної освіти Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка.

**Наукові інтереси:** формування управлінської компетентності майбутніх фахівців ДСНС.

#### INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

**MYRONIUK Vitalii** – graduate student of the Department of Educational Sciences of Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State University.

**Scientific interests:** formation of managerial competence development in future emergency service professionals.

*Стаття надійшла до редакції 19.05.2025 р.*

*Стаття прийнята до друку 25.05.2025 р.*

УДК 378.147:811.161.2

DOI: 10.36550/2415-7988-2025-1-219-507-512

**ЛІБАК Наталка** –

доктор філософії,

доцент кафедри історії та суспільних дисциплін

Закарпатського угорського інституту Ференца Ракоці II

ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-0200-4668>

e-mail: [libak.natalka@kmf.org.ua](mailto:libak.natalka@kmf.org.ua)

**ПЕВСЕ Андрея** –

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри філології

Закарпатського угорського інституту Ференца Ракоці II

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-0564-2307>

e-mail: [pevse.andrea@kmf.org.ua](mailto:pevse.andrea@kmf.org.ua)

### УКРАЇНЬКА МОВА ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ У МАГІСТРАТУРІ: ЦІЛІ, ЗМІСТ, ПЕРСПЕКТИВИ

У статті розглянуто сучасні підходи до викладання української мови за професійним спрямуванням на другому (магістерському) рівні вищої освіти. Обґрунтовано актуальність проблеми в контексті мовної політики України, зокрема реалізації положень Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної», що визначає володіння державною мовою як обов'язкову складову професійної діяльності. Проаналізовано основні виклики, що постають перед системою мовної професійної підготовки в магістратурі, а саме, низький рівень мотивації здобувачів, обмежений обсяг навчального часу, застарілість методичних матеріалів, недостатня адаптованість курсу до специфіки професійної діяльності.

Констатовано, що українська мова за професійним спрямуванням має розглядатися як стратегічний ресурс формування професійної мовної особистості, а не як формальна дисципліна. Описано змістові компоненти курсу: опанування мовних норм, розвиток навичок письмової та усної фахової комунікації, опрацювання професійної термінології, засвоєння особливостей документів. Наголошено на важливості міждисциплінарного підходу, впровадженні інтерактивних технологій навчання, використання цифрових ресурсів та формування навичок академічного мовлення та письма. Також акцентовано на необхідності розвитку риторичної та критично-аналітичної компетентності, що є особливо актуальним у контексті глобалізації, цифровізації та зростаючих вимог до фахівців.